

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	Liiklusõnnetustest ühiskonnale põhjustatud kahjude määramine
-------------------------	--

Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või	x
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>	
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Jah (Ly Tamme, ly.tamme@transpordiamet.ee)
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	Ei
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	Ei

1. Vastutava töötleja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Lähteandmed: Transpordiamet 70001490 Valge 4, Tallinn, 11413 Info@transpordiamet.ee +372 6201 200 Andmepäring: Tervisekassa 74000091 Liivalaia tn 36, Tallinn, 10132 info@tervisekassa.ee +372 669 6630 Eesti Liikluskindlustuse Fond 80206477 Mustamäe tee 46, Tallinn, 10621 lkf@lkf.ee

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötledajad.

	+372 667 1800 Sotsiaalkindlustusamet 70001975 Paldiski mnt 80, Tallinn, 15092 info@sotsiaalkindlustusamet.ee +372 612 1360
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postinideks</i>	Teelise 4, Tallinn, Harjumaa, 10916

<p>3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus?</p> <p><i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i></p>	<p>Aluseks on 2008/96/EÜ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv maanteede infrastruktuuri ohutuse korraldamise kohta artikkel seitse punkt kaks. Selle kohustuse on Eesti üle võtnud määrusega "Teedevõrgu liiklusohutuse hindamise nõuded" https://www.riigiteataja.ee/akt/109122021005. Määruse § 1 lg 6 kohaselt korraldab Transpordiamet Eesti teedel toimunud liiklusõnnetuste keskmise kahju määra arvutamise ühiskonnale. Määr arvutatakse eraldi surmaga lõppenud liiklusõnnetuste, kerge vigastusega lõppenud liiklusõnnetuste ja raske vigastusega lõppenud liiklusõnnetuste kohta. Transpordiamet on liiklusõnnetuste andmekogu Liiklusõnnetuse registreerimise, asjaolude väljaselgitamise ja arvestuse kord ning liiklusõnnetuste andmekogu pidamise põhimäärus–Riigi Teataja vastutav töötleja. Transpordiameti põhimääruse https://www.riigiteataja.ee/akt/105072023319 § 4 lg 1 alusel on ameti üheks ülesandeks tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks ja § 4 lg 6 alusel osalemine oma tegevusvaldkonnaga seotud poliitika väljatöötamisel. Transpordiamet korraldab keskmise kahju määrade uuendamise vähemalt iga viie aasta tagant. Viimane avalikustatud uuring teostati 2012. aastal.</p>
--	--

<p>4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?</p> <p><i>Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i></p> <p>Uuringu eesmärk on välja arvutada ühiskonnale põhjustatud kahjude määrad aastatel 2023 – 2024 Eestis toimunud inimkannatanuga liiklusõnnetuste, neis hukkunu, invaliidistunu, raskesti ja kergesti vigastatu kohta. Samuti kujundada viie järgneva aasta (2025-2029) prognoos. Analüüsi käigus arvutatakse taotluse punktis 9 toodud lähteandmete alusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liiklusõnnetuses hukkunust, invaliidistunud ja vigastatust ühiskonnale tekitatud kahju kannatanu kohta;
--

- 2023 – 2024 Eestis toimunud inimkannatanuga liiklusõnnetustest ühiskonnale tekitatud kogukahju;
- Liiklusõnnetuste kahju diferentseerimine hukkunute, invaliidistunute ja vigastatute soo ja vanuse järgi;
- Liiklusõnnetuste kahju diferentseerimine erinevate kululiikide lõikes (nt ravikulud, töövõimetuse ajutise või täieliku kaotamisega seotud kulud, varakahju kompenseerimiskulud jt);
- Liiklusõnnetuste kahju diferentseerimine õnnetuse toimumise asukoha ja olustiku järgi (nt maakond, kohalik omavalitsus, asulaväline riigitee, kohalik maantee, asulasisene tänav, valge või pimed aeg jt).

Uuringu tulemust kasutatakse laiemalt poliitiliste mõjude hindamiseks ja erinevate liiklusohutust parandavate sekkumiste tasuvuse hindamiseks, näiteks prioriteetsete taristuehitusobjektide valiku tegemiseks.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Isiku tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine on vältimatult vajalik, sest see võimaldab täpset ja terviklikku analüüsi, mis on oluline liiklusõnnetustes tekitatava kahju määrade hindamiseks. Liiklusõnnetustes osalevate isikute tervisekahjude ja taastusravi vajaduse hindamine nõuab teavet konkreetsete juhtumite kohta. Isikuandmete alusel toimub liiklusõnnetuste, meditsiinikulude, varakahju ja töövõimetuskulude andmete sidumine õnnetusjuhtumitega taotlus punktis 9 toodud andmekoosseisus. Edasine analüüs ja põhijärelduste tegemine toimub anonüümsete andmetega. Koondandmete kasutamisel oleks keeruline hinnata erinevate liiklusõnnetuste liikide täpset mõju tekkivale kahjule (nt kergliikurijuhi ühesõidukiõnnetus vs mootorsõidukite kokkupõrge). Lisaks puuduks võimalus **jälgida kannatanu individuaalset taastumiskäiku** ja kulusid.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Määruse "Teedevõrgu liiklusohutuse hindamise nõuded" § 1 lg 6 tulenevalt on Transpordiametil kohustus arvutada vähemalt iga viie aasta tagant Eesti teedel toimunud liiklusõnnetuste **keskmise kahju määrad** ühiskonnale Viimane uuring teostati 2012. aastal ning sellest ajast on liikluspilt oluliselt muutunud. Juurde on lisandunud uusi liikleja grupe (nt kergliikurid) ja kasvanud on oluliselt aktiivsete liikumisviiside kasutatavus. Lisaks on andmed muutunud kvaliteetsemaks, mis aitab uurida, kas liiklusõnnetustest Eesti ühiskonnale tekitavat kahju on võimalik kogutavate andmetega täpsemalt määrata. Seda kõike on vaja, et sihtida täpsemalt sekkumismeetmete valikut ja parandada eelarve optimeerimise tingimustes piiratud ressursside kasutatust. Samuti on andmed asendamatu sisend liiklusohutusele avalduva mõju hindamiseks (<https://www.riigiteataja.ee/akt/109122021003>) ja tealaste investeeringu projektide tasuvusanalüüsidele.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Töödeldakse ainult neid isikuandmeid, mis on uuringu eesmärgi saavutamiseks vältimatult

vajalikud. Isikuandmete alla kuuluvad isikukood, vanus liiklusõnnetuse toimumise ajal, sugu ja terviseandmed (ambulatoorse ja/või statsionaarse ravi pikkus, ravikulud, ajutine või püsiv töövõimetus (binaarne tunnus) ja töövõimetus pikkus). Andmeid, mis pole otseselt seotud uuringu eesmärkidega, ei koguta ega töödelda, mis vähendab andmesubjektide õiguste riske. Samuti rakendatakse rangeid tehnilisi ja organisatsioonilisi turvameetmeid, et kaitsta andmeid volitamata juurdepääsu, avalikustamise ja väärkasutuse eest. Näiteks andmete edastamiseks kasutatakse krüpteerimist. Kuni andmete ühendamiseni hoitakse andmeid piiratud juurdepääsuga **võrgukettal** (ligipääs tagatakse vaid andmeanalüütikule). Pärast ühendamist jätkub analüüs **anonüümsete andmetega**. Isikuandmeid kustutatakse hiljemalt ühe kuu jooksul alates uuringu valmimisest.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani? Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis³ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Andmed edastatakse krüpteeritud kujul e-posti kaudu ning säilitatakse Transpordiameti ametisisesel võrgukettal, millel on piiratud ligipääs ning kõik toimingud logitakse. Isikuandmete töötlemiseks kasutatakse MS Excel programmi ja Tableau Prep ning Tableau Desktop rakendust.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Töödeldakse isikute andmeid, kes on osalenud aastatel 2023 – 2024 Eestis toimunud liiklusõnnetustes ja kelle kohta on liiklusõnnetuse andmekogus olemas Eesti isikukood.

Valimi suurus **28.11.2024** seisuga on 6009 isikut, kes on osalenud aastatel 2023 – 2024 liiklusõnnetustes.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Aastate 2023 – 2024.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Juhtumi number, isikukood, aasta, kuu, päev, vanus, asula (jah/ei), tee tüüp, ilmastik, liiklusõnnetuse liik, maakond, omavalitsus, sugu, roll liikluses, hukkunu, vigastatu, osalenu, hukkunuid, vigastatuid, isikuid.

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

Transpordiameti riiklik liiklusõnnetuste andmekogu MALIS, Tervisekassa andmekogu KIRST, Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikluskindlustuse register ja Sotsiaalkindlustusameti edastatud

³ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

andmed.
9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?
Andmeandjaid on informeeritud.

<p>10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?</p> <p>Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.</p> <p>Uuringu eesmärgi saavutamiseks on vajalik töötada täpsete ja konkreetsete andmetega, mis võimaldavad juhtumite terviklikku analüüsi ja seoste loomist, mida pseudonümiseeritud andmete kasutamine ei võimaldaks. Vajalik on ühendada andmed erinevatest allikatest konkreetsete juhtumite analüüsimiseks. Pseudonümiseerimine võib sellisel juhul põhjustada probleeme, kuna keeruliseks võib osutuda kindlate juhtumite tuvastamine ja andmete õige sidumine. Peale andmete ühendamist kodeeritakse isikukood unikaalseks koodiks nii, et seda ei saa isikustatud kujule tagasi kodeerida.</p>
<p>10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.</p> <p>Puudub.</p>
<p>10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid.</p> <p>Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.</p> <p>Ei kohaldu.</p>
<p>10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus.</p> <p>Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg.</p> <p><i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i></p> <p>Peale isikustatud andmete ühendamist kodeeritakse isikukood unikaalseks koodiks nii, et seda ei saa isikustatud kujule tagasi kodeerida.</p>

<p>11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest?</p> <p><i>Jah/ei</i></p>	Ei.
<p>11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁴</p>	Kasutuses on suur andmekogu (isikute andmed) ehk nende igaihe individuaalne teavitamine on ressursimahukas.
<p>11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.</p>	Ei kohaldu.
<p>11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁵?</p>	https://transpordiamet.ee/

⁴ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

⁵ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁶ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	<i>Ei.</i>
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	<i>Ei kohaldu.</i>
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	<i>Ei kohaldu.</i>

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Paula Puusaag
analüütik-projektijuht
liiklusohutuse osakond
Transpordiamet

*/ allkirjastatud digitaalselt /
(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁷*

⁶ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁷ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).